

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quotuplex sit auxilium gratiæ per Christum. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

CAPVT II.

Quotplex sit auxilium gratia per Christum.

Gratia igitur, de qua haecenus dictum est, alia est operans, alia cooperans; quarum singulae alijs quoque tribus nominibus vocari solent. Operans dicitur etiam praeueniens, excitans, inspiratio seu infusio; cooperans vero dicitur etiam comitans, adiuuans, & gubernatio, vt infra explicabitur. Denique huic diuisioni tertium aliud membrum adhiberi solet, scilicet gratia subsequens, quae hoc vnico nomine solum nuncupatur, tamen variis sunt eius significationes, de qua cito dicemus.

Bene video Doctorem S. r. 2. q. 111. a. 2. Alber. in 2. d. 2. ar. 7. Bonau. q. 6. Gab. q. 1. a. 1. no. 2. Marfil. in 2. q. 17. a. 1. no. 2. Alex. 3. p. q. 69. memb. 3. ar. 2. & 3. Anto. 4. p. tit. g. c. 3. §. 1. & alios Scholast. hanc diuisionem quoque accommodasse gratiae habituali vt ea etiam sit operans & cooperans: sed quauis recta ratione gratia habitualis sic distingui, & appellari possit, ea tamen diuisio a sanctis Patribus vsitata non est. Nam gratiam remissionis peccatorum (sic enim vocat Aug. ep. 105, quam nos habitualem, aut iustificatorem formaliter dicimus) Patres nusquam diuidunt in operantem, & cooperantem vt recte notauit Andreas de Vega. li. 8. in Concil. Trident. c. 13. sed auxilia ipsa gratiae; quae per Christum nobis conceduntur diuisit primus omnium Aug. in operantis, & cooperantis, vel potius dixit Deum gratia sua quaedam in nobis operari sine nobis, quaedam vero nobiscum: vnde & nomen gratiae operantis & cooperantis usurpatum est. Atque his nominibus passim vtitur, vt contra Pelagianos & Semipelagianos ostendat, initium bonae vitae esse in nobis a solo Deo, vt cap. 6. & 7. exponemus.

Quod vero nonnulli dicunt, gratiam habitualement iuxta mentem Aug. dici posse gratiam operantem, eo quod fiat in nobis sine nobis promerentibus illam, facile confutari potest ex eodem Aug. in Epist. 105, vbi docet, gratiam remissionis peccatorum non esse gratiam illam, quam pelagius concedere debet sine meritis, quia remissio peccatorum non datur sine meritis fidei, vt d. 89. c. 5. ex eodem Aug. referemus. Porro eam solum gratiam diuidunt Patres in operantem & cooperantem de qua cum Pelagio fuit controuersia: de gratia autem habituali, nempe de remissione peccatorum non fuit cum illo contentio, vt constat ex ep. 105. Aug.

Gratiae operantis & cooperantis meminit Concilium Araus. 2. canon. 9. qui ex sententia August. 22. sumptus est vbi dicitur. Quoties enim bona operamur, Deus in nobis, atque nobiscum vt operemur operatur. Per vocem, operatur, ad varias partes periodi relatum, vtraque gratia significatur. Si enim coniungatur parti, in nobis, denotat gratiam operantem, si vero coniungatur parti nobiscum vt operemur, indicatur gratia cooperans. Et can. 4. gratiam Dei appellat infusionem, & operationem in nos intelligit gratiam operantem. Et canone 20. qui est apud August. li. 2. contra duas Epist. Pelagianorum, §. 8. dicitur. Multa in homine bona sunt, quae non facit homo: vbi notatur gratia operans: Nulla vero facit homo bona quae non praestet Deus vt faciat homo, vbi significatur gratia cooperans. Sed Aug. plura sunt loca, quorum aliqua infra referemus, vbi vtriusque gratiae mentio fiet.

Vt quae in 1. part. Tomus 1.

Conc. quoque Trid. vtriusque meminit sessio. 6. c. 5. vbi docet exordium iustificationis sumendum esse a gratia praeueniante, sic enim vocat, quam ex Aug. appellamus communiter operantem. Subdit deinde: haec est ab eius uocatione, vt per eius excitantem atque adiuuantem gratiam eidem assentiendo, & cooperando, libere disponatur. Vbi concilium operantem gratiam, nuncupauit praeuientem, & excitantem; cooperantem vero appellauit adiuuantem, ipsamque esse cooperantem indicauit, cum dixit: eidem assentiendo & cooperando. Sic etiam Bern. opus. de gratia & libero arbitrio praeuientem & comitantem vocauit, quas Conc. dixit praeuientem, & adiuuantem. Denique Eccl. in oratione Dominicae post pascha, operantem vocauit inspirationem, iuxta phrasin Concilij Araus. 2. cooperantem vero appellauit gubernationem: Largire (inquit) supplicibus tuis, vt cogitemus, re inspirante, quae uelita sunt, & te gubernante eadem faciamus. Nisi forsitan nomine gratiae gubernationis intelligat gratiam subsequenter, iuxta illud Prou. 16. Et domini gubernare linguam; de quo c. 10. dicemus. Et Conc. Araus. secundum Can. 4. gratiam operantem appellauit infusionem & operationem Spiritus sancti: canone vero 5. & 6. vocauit inspirationem.

Sed cur dicatur gratia operans & cooperans, vel potius dicatur Deus in nobis sine nobis quaedam operari, alia autem nobiscum cooperari: magna est inter Scholasticos controuersia. Ad ea vero quae in tota materia de praedestinatione dicturi sumus, plurimum interest hunc modum loquendi, qui ex August. desumptus est, iuxta mentem ipsius sincere, & fideliter exponere. Per multis enim occasio fuit, vt longe aliter quam deberent, de praedestinatione gratiae sentirent, plurimaeque difficultas intellectu defenderent, quod illius doctrinae contentanea esse putarent. Atqui non parum refert, Aug. sententiam de praedestinatione gratiae fideliter amplecti: neque enim ipse aliter de praedestinatione, quam de gratia loquutus est. De gratia vero eius doctrinam summis Ecclesiae Pontificibus, Innocentio, Caestino, & Leone in Conc. Araus. mirum in modum probatam fuisse d. 89. & 91. manifestum erit. Siquid vero videbitur excessisse, d. 98. notabimus.

CAPVT III.

Sententia Andreae de Vega, & S. Thom. de gratia operante, & cooperante.

R Eferam in hoc c. & paucis etiam impugnabo modos, quibus Andreas de Vega, S. Th. & alij explicat phrasin Aug. cum de gratia operante, & cooperante loquuntur. Vega igitur li. 6. in Conc. Trident. c. 8. docet gratiam operantem in nobis esse sanctam cogitationem & primum motum voluntatis, quo subito homo mouetur ad bonum: ait autem hanc gratiam appellari operantem, quia Deus eam in nobis sine nobis, seu ipsa gratia in nobis sine nobis operatur. Illud vero sine nobis quo saepius vtitur Aug. explicat hoc modo. Quia nimirum ad eius productionem solus Deus physice operatur, homo autem passim omnino se habet. Contra vero affirmat eam dici cooperantem gratiam quam nobiscum, hoc est, nobis simul physice efficientibus Deus operatur: hanc autem putat esse in ipso consensu. Sequutus est hic auctor sententiam Nominalium, de qua dicemus 1. 2. q. 3. a. 2. qui docent, intellectionem, & uolitionem a solo

8 Conc. Tri.

Bernard.

Prover. 16. Conc. Araus. sic. 2.

Cur gratia operans, & cooperans talis dicatur magna est concertatio.

10

Vega. S. Thom.

Nominal.

V solo